

Dispositius, serveis i sistemes tecnològics d'informació, processament i comunicació com a recursos pedagògics, culturals i cognitius

Ferran RUIZ TARRAGÓ
Consell Escolar de Catalunya

IMATGE DEL FUTUR

Totes les experiències són del passat, totes les decisions són relatives al futur. Les imatges que es tinguin del futur són clau per prendre decisions i actuar.

Elements d'una imatge del batxillerat:

- L'ensenyament s'estructura personalitzadament a partir del principi que cada persona aprèn a partir del que sap.
- La institució gestiona l'alumnat de manera que cada persona individualment pugui fer una contribució positiva i hi posa les màximes expectatives.
- L'aprenentatge s'assoleix, essencialment, a partir de projectes i recerques, individuals i cooperatives.
- L'avaluació es basa en l'evidència i l'aplicació del coneixement.
- L'organització pedagògica equilibra els «tres diàlegs» (de l'alumne amb el professorat, de l'alumne amb ell mateix i entre companys).
- Es respecten, valoren i estimulen l'autonomia, les capacitats i la producció intel·lectual de l'alumne.
- La veu i la contribució de l'alumne són volgudes i potenciades, tant en el pla curricular com en la vida de la institució acadèmica.

— Es minimitza la impartició de lliçons i la corresponent passivitat forçada.

Per avançar en materialitzacions d'aquesta imatge, el sistema tancat de presa jeràrquica de decisions dels sistemes educatius és poc eficaç, atès que s'orienta a la millora contínua, no transformativa. La gestió, a tots els nivells, ha de permetre i estimular el canvi incremental transformatiu en totes les institucions escolars.

TECNOLOGIA

La tecnologia apodera les persones. En sentit ampli, tecnologia és simplement la manera com els humans fem les coses: «We shape our tools and thereafter our tools shape us» (Marshall McLuhan).

Tecnologia i societat són simbiòtiques de manera dinàmica. La tecnologia reconstrueix els individus i el seu entorn. La tecnologia fa redefinir els rols de les persones, les regles socials, les organitzacions i les seves interrelacions amb l'entorn, mentre que modifiquen el propi entorn.

L'educació no és aliena a aquests processos. Tanmateix, l'aprofitament en profunditat de la tecnologia es fa difícil per marcs conceptuals, mentalitats heretades i per interessos de part, que obstaculitzen tant la construcció experimental d'imatges de futur com la seva incorporació coordinada en la normativa, la gestió, les metodologies i l'avaluació i en la reenginyeria d'institucions i organitzacions.

PLANTEJAMENTS SOBRE LES TIC

L'alumne té el dret d'aprendre amb els instruments propis del seu temps.

L'objectiu real de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) és la millora de l'aprenentatge i de la implicació de tots i cadascun dels alumnes. La conversació i les actuacions relatives a les TIC s'han d'inscriure en els esforços per millorar i transformar l'educació.

Les TIC proporcionen instruments per al treball mental de la persona amb informació de diverses tipologies (textual, numèrica, sonora, gràfica, icònica, senyals) i amb ells es materialitzen verbs d'acció com ara *redactar*, *dissenyar* i *compondre*; *presentar* i *comunicar*; *calcular*, *mesurar*, *enregistrar* i *controlar*; *seleccionar*, *contrastar*, *avaluar* i *modelitzar*.

Les TIC proporcionen instruments privilegiats, versàtils i canviants per al treball intel·lectual, que es poden conceptualitzar com a eines d'expressió (d'idees i construccions mentals en les diverses tipologies de la informació), d'exploració (de l'entorn d'informació i de mons reals o simulats) i d'intercanvi (comunicació, col·laboració i interacció interpersonal).